

bölüm 6

Dr. Ahmet Sancar TOPAL

Celal Bayar Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

MÜZİK VE NÖROŞİRÜRJİ

Her çocuğun bugünü ve geleceğiyle ilgili bir hayali vardır. Bizler büyüdükçe hayaller küçülür ve daha gerçekçi olmaya başlar. Benim de çocukluğumda müzikle ilgili bir hayalim vardı. Ama bir meslek olarak müzisyenlik değildi bu hayal. Bir enstrüman çalmak ve şarkı söyleyebilmeyi sadece. Bu durumun nedeni belki de toplumumuzun müziğe ve müzisyene bakışı, müzisyenliği bir meslek olarak görmemesidir. Hepimizin büyükleri bizlere doktor olmayı, öğretmen olmayı, mühendis olmayı öğütlemesi de belki bu nedendir. Ancak ben şanslı bir çocuk olduğumu düşünüyorum. Müziğe ve sanata önem veren bir ailede doğdum, büyüdüm. Ailemin de yönlendirmesi ile 8-9 yaşlarımda bağlama çalmaya başladım, çocukluğumda türkülerle tanıştım. En mutsuz anımda, canım sıkıldığında, moralim bozukken ya da çok mutluysen, heyecanlıysen, huzurluysen her anımda müzik ve türküler vardı yanımda. En yalnız hissettiğim anlarda müzik hep yanıbaşımıydı...

Şimdilerde hiperaktif diye adlandırılan ama benim çocukluğumda haylaz denilen çocuklardan biriydim. Hani şu yerinde duramayan, yaramaz, oradan oraya koşturan çocuklardandım. Aslında tam da bu dönemlerde bağlamayla tanışmıştım ve ilgimi toplayacağım bir alan olmuştu bağlama çalmak. Omuzumda boyum kadar kara düzen (uzun sap) bağlamamla okul sonraları ve haftasonları kursa gidiyordum. Bir sorumluluğum vardı ve onu yerine getirmeliydim. Bağlamayı çalabilmeliydim. Çünkü bunu ben istemiştim.

Bağlama hocamdan çok şey öğrendim ve bunun bence en önemlisi dinlemeyi öğrenmektir. Hem ezgileri dinlemeyi, notaları kaçırmamayı hem de anlatılanı dinlemeyi

öğrendim. Eğitim hayatımın dönüm noktalarından biri de belki bu olmuştur. Dinlemeyi öğrenmek! Dinleme öğrenilir mi diye sorabilirsiniz, evet bir eğitimci değilim ve bir eğitimci kadar da bu konuları bilemem ama belki de biz çocuklarımıza önce bunu öğretmeliyiz. Dinlemeyi öğretilip sonra onlara bir şeyler anlatmalıyız.

Bağlamanın ve müziğin bana kazandırdığı pek çok şeyden biri de insanlarla iletişim kurabilmek ve özgüven oldu. Daha 10 yaşımıdayken bir topluluk karşısında bağlama çalıp türkü söylediğim günkü kadar heyecanlandığım çok az an olmuştur. Bu özgüven ve iletişim becerisi eğitim hayatımda da meslek hayatımda da bana çok yardımcı oldu. Tıp fakültesindeki öğrencilik dönemimde aldığımız mesleki iletişim dersleri bunu bir adım daha öteye taşımamı sağladı. Gerek hocalarımla gerek meslektaşlarımla gerekse hastalarımla iletişimimin temelleri daha o yıllarda atıldı. Kazandığım bu özgüven

ise zaman içerisindeki bilgi, birikim ve çabalarımla birleşince nöroşirürji gibi zor, özveri gerektiren ve hatta hayatını adanarak gereken bir uzmanlık alanına atılmayı göze alacak kadar kendime güvenmemi sağladı.

Hayatımın hiçbir noktasında müziği bırakmadım. Müziği kendime hep bir yoldaş olarak gördüm. Ama üzümlere söylüyorum bağlama çalmayı bazı dönemlerde bıraktım, bazı dönemlerde uğraşmadım ve geri plana attım. Eğitim sürecindeki zorluklar, çalışma şartları ve birçok bahane ile bunu yaptım. Bahane diyorum çünkü benim için bu kadar önemli bir enstrümanı bırakmanın başka bir açıklaması olamaz.

Mesleki anlamda bakacak olursak bağlama veya başka bir enstrüman çalmak bizim gibi stresli branşlarda günün yorgunluğu ve stresinden uzaklaşmak için sığınılacak bir liman olabilir. Tabii bunun bir de cerrahi açıdan güzel yanları var. Benim gibi sağ elini baskın kullanan bir cerrahın sol elini de sağ eli gibi kullanabilmesi gerekir. Daha fakülte yıllarındayken cerrah olmak istediğimden cerrahi branşlarda abilerime, ablalarıma, hocalarıma gider, onlardan bir şeyler öğrenmeye çalışırdım, bana hep sağ el gibi sol elini kullanmanın ne kadar önemli olduğunu söylerlerdi.

Asistanlığa başladığımda hocalarımız; hastaneden çıktığında sağ elini unutacaksın, yemeği sol elinle yiyeceksin, sol elinle iş yapacaksın demişlerdi. Bunun önemini gerçek anlamda ilk kez elim bacağı aldığımda çok daha iyi anladım. Bazen iki elin bile yetmediği anlar olduğu gerçeğini de yıllar geçtikçe daha çok farkettim. Baskın olmayan elimi yani sol elimi kullanabilmek ve ince hareketler yapabilmek konusunda çok zorlanmadığımı düşünüyorum. Çünkü yıllardır bağlama çalabiliyordum ve sol elimle notalara basıyor, ince motor hareketler yapmam gerekiyordu. Tabii ki cerrahlıkta el ve parmak kullanımı ile bir enstrüman çalarken el ve parmak kullanımı bir değil ama ben kendi adıma inanıyorum ki bağlamanın bu açıdan da bana çok faydası oldu.

Müziğin ve bir enstrüman çalmanın özellikle çocukluk döneminde kişilik gelişimiyle ilgili birçok olumlu etkisi olduğunu bilimsel çalışmalar da desteklemekte. Kendi özelimde baktığım zaman koordinasyon, refleks, dikkat gibi birçok konuda müziğin ve enstrüman çalmanın faydalarını gördüğümü söyleyebilirim. Aynı zamanda ekip çalışmasına uyum, disiplin ve sorumluluk sahibi olabilme gibi davranış ve özelliklerin gelişiminde müzik ve enstrüman çalmanın bana çok faydası olduğunu

düşünüyorum. Aslında kişilik gelişiminden fiziksel gelişime kadar birçok noktada müzik çok önemli bir eğitim aracıdır.

Küçük yaşta bir orkestrada yer almak ekip çalışmasıyla, sorumlulukla ve disiplinle tanışmama sebep olmuştu. Nöroşirürjide ekip çalışmasının ve bu ekibin uyum içinde olmasının yaptığı iş açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ekip içerisinde uyumlu hareket etmek, disiplinli olmak, sorumluluklarını yerine getirmek hastalarımızın şifa bulmasını sağlamanın yanında ekibin motivasyonunu ve çalışma isteğini sürekli canlı tuttuğuna inanıyorum. Erken yaşta ekip çalışmasına dahil olmanın mesleki anlamda da bana büyük bir avantaj sağladığını düşünüyorum.

Cerrah olmanın, hekim olmanın yanında öncelikle hepimiz insanız. Kendimize, ailemize ve sevdiğimizlere ayırabildiğimiz çok az zaman oluyor. Gece gündüz demeden, bayram seyran dinlemeden geçen bir iş hayatı, yoğun stres ve kaygılarımız bizi her geçen gün biraz daha yoruyor. Diğer insanlar için çok basit olan şeyler bile bizim için bir lüks hâline geliyor. Bir akşam oturup eşimizle, dostlarımızla, ailemizle vakit geçirmek bile mümkün olmayabiliyor. Olan zamanı da kaliteli

geçiremeyebiliyoruz. Bu bakımdan da müzik; sosyal yaşamımızda kısıtlı olan bu zamanı kaliteli geçirmeyi ve keyif almayı sağlayabilir.

Gözlemlediğim kadarıyla özellikle spinal cerrahi ile uğraşan nöroşirürjiyenler müzikle çok yakın ilgililer. 2018 yılı ocak ayında Pamukkale’de gerçekleşen toplantıda gala yemeğinde türkü söyledikten sonra spinal grubun birçok değerli hocası ile tanışma imkânı bulmuştum. Hocalarımın karşısında olup türkü söylemek, daha sonra onlarla tanışıp konuşabilmek çok güzel bir duyguydu ve benim için çok güzel bir anı olmuştu.

Müzik ve türkülerle bizim ilgili olmamız kadar da müzik de bizimle ilgili. Özellikle Türk kültürünün ve Türk müziğinin temeli olan türkülerimizde birçok yerde hekim, tabip, doktor görmek mümkündür. İki yüzden fazla kayıt altına alınmış eserde biz hekimlerden bahsedilir. Bunlardan bazılarında tabip çare bulamaz, bazılarında çare istenir, bazılarında yakarış vardır.

Nesin methedeyim bir kaşı kare
Şu sineme açtı onulmaz yare
Dünya tabip gelse derdime çare
Derdimin dermanı Lokman’a kalsın

Bir dost meclisinde ya da aile fertlerimizle geçirdiğimiz bir zamanı daha güzel ve unutulmaz hâle getiren şeylerden biri de şarkı türkü söylemek, bir enstrüman çalınması olabiliyor. Kendime ayırabildiğim bu az zamanı ben böyle geçirmeyi daha çok seviyorum ve bu durum tabi ki iş yaşantımı da etkiliyor. Hatta bazen müziğin kendisinin iş olduğu dönemlerim de oldu. Amatör olarak birkaç iş deneyimi de yaşadım. Keyifli ve güzel anıların benim için. Farklı bir sektör farklı bir ortamda bulunmanın ve çalışmanın ufkumu genişlettiğini düşünüyorum.

Sözlerime ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün bir sözü ile son vermek istiyorum; “Hayatta müzik lazım değildir. Çünkü hayat müziktir. Müzik ile ilgisi olmayan varlıklar insan değildirler. Eğer söz konusu olan hayat, insan hayatı ise müzik mutlaka vardır. Müziksiz hayat zaten mevcut olamaz. Müzik hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir.”.

Mutlu kalın, müzikle kalın, hoşça kalın!